

СУЧАСНА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

№1, 2008

**ЯК ЗАВЖДИ
НАПОГОТОВІ!**

НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
БІО-ТЕСТ-ЛАБОРАТОРІЯ

www.biotestlab.net

Вакцини виробництва НВП "Біо-Тест-Лабораторія"

АДИВАК
маркована gE-негативна
інактивована емульго-
вана вакцина проти
хвороби Ауескі

Інактивована
культуральна
емульгована вакцина
проти хвороби Тешена

Ліофілізована
культуральна вірус-
вакцина ЛК-М проти
класичної чуми
свиней

ГЕМОРАГІВАК
інактивована
емульгована вакцина
проти геморагічної
хвороби кролів

МЕВАРЕКС+
вакцина проти
міксоматозу
кролів

НЬЮКАСЛВАК
ЛА-СОТА
жива ліофілізована вакцина
проти ньюкальської
хвороби птиці

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ КОРІВ З ГІПОПЛАЗІЄЮ ЯЄЧНИКІВ

Г.Г. Харута, д-р вет. наук, О.А. Бабань, аспірант, Білоцерківський державний аграрний університет

Встановлено, що комплексне використання 10 мл 10 %-ного розчину новокаїну внутрішньочеревно 3 рази з інтервалом 48 год., катозалу – в дозі 15 мл внутрішньом'язово 3 рази з інтервалом 48 год., препарату "Вітамін E+Se" – в дозі 20 мл внутрішньом'язово, одноразово та фолігону – в дозі 750 МО внутрішньом'язово, одноразово, забезпечує за 90 днів після закінчення курсу лікування прояв статевої циклічності у 80,0 % корів та заплідненість 62,5 %.

Однією з причин тривалої неплідності корів є гіпоплазія яєчників. Гіпоплазія яєчників – це хвороба, що характеризується анафродизією, зменшенням розмірів гонад (менше 2,0 x 1,5 x 1,5 см), кількості фолікулярних клітин і везикулярних фолікулів та відсутністю клітин жовтого тіла. Вона реєструється у 2–60 % корів, переважно у молодих – з першою-другою лактаціями, за неповноцінної годівлі та порушення умов утримання [1–3]. За нашими даними [2], одностороння гіпоплазія яєчників виникає у 78,2 % хворих тварин, а двостороння – у 21,8 %. У корів з односторонньою гіпоплазією інші яєчники мали такі стани: гіпофункція – 51,2 %, персистентне жовте тіло – 46,5 %, кіста – 2,3 %. З метою відновлення фолікулогенезу і статевої циклічності під час гіпоплазії яєчників у корів різними авторами [4–7] рекомендовано використовувати тканинні, вітамінні, біологічно-активні, імуномодуючі та гормональні препарати. Зазначається, що ефективність лікування корів з гіпоплазією яєчників підвищується за одночасного терапевтичного впливу на матку [7]. За даними ряду авторів [8, 9], методи лікування, що використовувалися при гіпоплазії яєчників були малоефективними, оскільки стадія збудження проявлялася у 10 – 25 % корів при низькій заплідненості. Тому метою нашої роботи було вивчити ефективність впливу фолігону і сурфагону у поєднанні з патогенетичною терапією на статево-циклічність і заплідненість корів з гіпоплазією яєчників.

Матеріал і методи досліджень. Матеріалом для дослідження були неплідні корови української чорно-рябої молочної породи ДГ "Шевченківське" Тетіївського району Київської області.

Постановку діагнозу на гіпоплазію яєчників проводили з 35-го дня і більше після родів. Використовували трансректальне дослідження гонад, враховуючи їх форму, розмір, консистенцію, болючість, наявність функціональних утворень (везикулярних фолікулів і жовтих тіл). У процесі дослідження стану матки враховували її топографію, болючість, консистенцію та ригідність. Крім трансректальної оцінки морфофункціонального стану геніталій у неплідних корів додатково використовували сонографічний метод діагностики [10]. Для визначення ефективності різних методів лікування за принципом аналогів було сформовано 2 дослідні і одну контрольну групи. До груп увійшли тварини з односторонньою гіпоплазією яєчників у поєднанні з станом іншого яєчника: гіпофункція і жовте тіло. У першій дослідній групі було 40 і 60 % корів, у другій – 50 і 50 % і в контрольній – 45,5 і 54,5 % тварин, відповідно. Методи лікування подано у таблиці 1.

Лікування розпочинали у день встановлення діагнозу. Стадію збудження статевого циклу визначали клініко-візуальним методом протягом 90 днів досліді після закінчення курсу лікування. Осіменіння проводили одноразово цервікальним методом з ректальною фіксацією шийки матки.

Таблиця 1 – Методи лікування корів з гіпоплазією яєчників

Групи тварин	Препарати, дози, кратність введення	Тварин у досліді, n
1	Внутрішньочеревне введення 10 мл 10 %-ного розчину новокаїну, 3 рази з інтервалом 48 годин; Катозал, в дозі 15 мл, внутрішньом'язово, 3 рази з інтервалом 48 годин, одночасно з введенням новокаїну; Препарат "Вітамін E+Se", 20 мл, внутрішньом'язово, одноразово, при першому введенні новокаїну і катозалу; Сурфагон, 10 мл (50 мкг), внутрішньом'язово, одноразово після закінчення введення новокаїну і катозалу, через 48 годин.	10
2	Внутрішньочеревне введення 10 мл 10 %-ного розчину новокаїну, 3 рази з інтервалом 48 годин; Катозал, в дозі 15 мл, внутрішньом'язово, 3 рази з інтервалом 48 годин, одночасно з введенням новокаїну; Препарат "Вітамін E+Se", 20 мл, внутрішньом'язово одноразово, при першому введенні новокаїну і катозалу; Фолігон, 750 МО, внутрішньом'язово, одноразово після закінчення введення новокаїну і катозалу, через 48 годин.	10
Конт-рольна	Лікування не проводили	11

Діагностику вагітності виконували з 35-го дня після осіменіння з допомогою приладу УЗД "Scanner" 100S.

Результати дослідження. Вплив методів лікування на відновлення відтворної функції корів з гіпоплазією яєчників подано у таблицях 2 – 4.

Таблиця 2 – Прояв статевої циклічності у корів протягом 90 днів досліді

Дні після лікування	Прояв статевої циклічності у групах					
	перша (n=10)		друга (n=10)		контрольна (n=11)	
	n	%	n	%	n	%
до 30	2	20,0	4	40,0*	–	0
31–60	3	30,0	2	20,0	–	0
61–90	3	30,0	2	20,0	–	0
Всього за 90 днів	8	80,0***	8	80,0***	–	0
M±m	49,6±9,7		38,1±10,6		–	

Примітка. * – p<0,05, *** – p<0,001 відносно контрольної групи.

З даних таблиці 2 видно, що протягом 30-ти днів досліді найбільшу частоту прояву статевого циклу (40,0 %) спостерігали у корів другої дослідної групи, що на 20,0 % більше, порівняно з першою і на 40,0 % (p<0,05) – з контрольною групою. За 90 днів досліді у першій і другій дослідних групах стадія збудження проявилася у 80,0 % корів, що на 80,0 % (p<0,001) більше, порівняно з контрольною групою. Протягом періоду досліді у корів першої і другої дослідних груп статева циклічність відновлювалася в середньому за 49,6±9,7

і 38,1±10,6 днів відповідно. У жодної корови контрольної групи за час дослідження статеві циклічність не відновилися.

Ефективність різних методів лікування корів з гіпоплазією яєчників у дослідних групах визначали також за кількістю корів, що стали тільними (табл. 3).

Таблиця 3 – Кількість тільних корів у групах протягом 90 днів дослідження

Стали тільними, днів	Кількість тільних корів у групах					
	перша (n=10)		друга (n=10)		контрольна (n=11)	
	n	%	n	%	n	%
до 30	1	10,0	3	30,0	–	0
31–60	2	20,0	1	10,0	–	0
61–90	1	10,0	1	10,0	–	0
Всього за 90 днів	4	40,0*	5	50,0**	–	0

Примітка. * – p<0,05, ** – p<0,01 відносно контрольної групи.

З даних таблиці 3 видно, що протягом 30-ти днів дослідження у другій дослідній групі тільними стали 30,0 % корів, що на 20,0 % більше, порівняно з першою і на 30,0 % – з контрольною. З 31 до 90-го днів у дослідних групах стали тільними ще по 10,0 % корів. За 90 днів дослідження у другій дослідній групі тільними стали 50,0 % корів, що на 10,0 % більше, порівняно з першою групою і на 50,0 % (p<0,01) – з контрольною. Протягом вказаного періоду дослідження жодна тварина контрольної групи тільною не стала.

Заплідненість корів у групах була різною залежно від обраної схеми лікування (табл. 4).

Таблиця 4 – Заплідненість корів у групах протягом 90 днів дослідження

Стали тільними, днів	Кількість тільних корів у групах					
	перша (n=10)		друга (n=10)		контрольна (n=11)	
	n/n ₁	%	n/n ₁	%	n/n ₁	%
до 30	1/2	50,0**	3/4	75,0***	–	0
31–60	2/3	66,6***	1/2	50,0**	–	0
61–90	1/3	33,3*	1/2	50,0**	–	0
Всього за 90 днів	4/8	50,0**	5/8	62,5***	–	0

Примітка. n – кількість тільних, n₁ – кількість корів, які осієнялися; * – p<0,05, ** – p<0,01, *** – p<0,001 відносно контрольної групи.

З даних таблиці 4 видно, що за 30 днів дослідження у другій групі показник заплідненості був найвищим (75,0 %), що на 25,0 % більше, порівняно з першою групою і, вірогідно, (p<0,001) – з контрольною. З 31 до 90-го днів дослідження у другій групі заплідненість складала 50,0 %, що, вірогідно, (p<0,01) більше, порівняно з контрольною. За період дослідження у першій і другій дослідних групах заплідненість була більшою на 20,0 (p<0,01) і 62,5 % (p<0,001), порівняно з контрольною групою. У другій групі, де використовували фолігон, заплідненість була вищою на 12,5 %, порівняно із застосуванням сурфагону.

Ефективність лікування корів, відновлення статевої циклічності і заплідненість впливали на тривалість неплідності (рис. 1).

Найменшу тривалість неплідності (59,1 і 12,1 днів), було зафіксовано у другій дослідній групі, де в комбінації застосовували розчин новокаїну, катозал, препарат “Вітамін Е+Se” і фолігон, що на 10,9 днів менше, порівняно з першою групою і на 30,9 днів (p<0,05) менше – з контрольною; економічна ефективність від проведеного лікування у цій групі становила 1,17 грн. на 1 гривню витрат.

Рисунок 1 – Тривалість неплідності у дослідних і контрольній групі

Висновки.

1. Комплексне лікування корів з використанням розчину новокаїну, катозалу, препарату “Вітамін Е+Se” і фолігону забезпечує за 90 днів дослідження відновлення статевої циклічності у 80,0 % корів за високого рівня (62,5 %) заплідненості, що на 12,5 % більше, порівняно з групою, де використовували сурфагон і на 62,5 % (p<0,001) більше – з контрольною.

2. Використання комплексного лікування корів з гіпоплазією яєчників зменшує тривалість неплідності на – 30,9 днів на одну тварину.

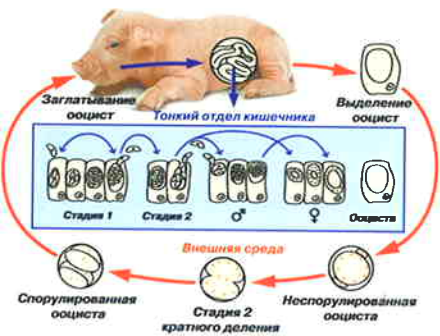
Література

1. Причини неплідності у корів у господарствах Одеської області / *В.В. Смолянінов, П.В. Паршин, М.О. Кротких, та ін.* // Між від. темат. наук.–збірник Вип. 80.–Харків, 2002. – С. 551–552.
2. *Харута Г.Г., Бабань О.А.* Поширеність гіпоплазії яєчників корів у структурі гінекологічних хвороб залежно від віку, продуктивності і кількості лактацій // Вісник Сумського НАУ; Серія “Ветеринарна медицина”. – Суми, 2007. – Вип. 8 (19). С. 133–137.
3. *Chaudhari S.U.R., Paul-Bokko B.* Reproductive status, pregnancy wastage and incidence of gross genital abnormalities in cows slaughtered // Animal physiology – Reproduction Pakistan Veterinary Journal. – 2004. V. 20(4). – P. 203–205.
4. *Полянцев Н.И., Подберезный В.В.* Система ветеринарних заходів при воспроизводстве крупного рогатого скота // Ветеринария – 2004. – № 5. – С. 37–40.
5. *Власенко В.В.* Порівняльна ефективність різних методів лікування корів з анафродизією // Вет. медицина України. – 2002. – № 7. – С. 42–44.
6. Корекція статевої функції при анафродизії у корів / *М.В. Вельбівець, А.П. Краєвський, Д.В. Подвалюк, Г.Г. Харута* // Вісник БДАУ: Збірник наук. праць. – Вип. 5, ч.2 – Біла Церква, 1998. – С. 9–11.
7. *Харламов Ю.Е., Хилькевич С.Н., Чомаев А.М.* Биотехнические мероприятия при дисфункции яичников у коров // Ветеринария – 2002. – № 6. – С.35–37.
8. *Власенко В.В.* Анафродизія та методи відновлення відтворної функції у корів: Автореф. дис. ... канд. вет. наук. – Київ. 2005. – 19с.
9. *Чомаев А.М., Вареников М.В.* Прогестагени при дисфункції яєчників у первотелок // Ветеринария – 2003. – № 3. – С.38–39.
10. Діагностика гінекологічних хвороб у корів із застосуванням сонографії / *Г.Г. Харута, В.В. Власенко, Д.В. Подвалюк, О.А. Хіцька* // Вісник БДАУ. – Біла Церква, 2000. – Вип. 13, ч.1. – С. 202–206.

ВУПИНИМО КОКЦИДИОЗ У ПОРОСЯТ!

ПРОБЛЕМА КОКЦИДИОЗУ

Одним із захворювань молодняка продуктивних тварин (поросят, телят, кіз, овечок, кролів та птиці), яке викликається найпростішими є кокцидіоз. У поросят кокцидіоз викликається найпростішими роду *Isospora*, зокрема *I. Suis*.

Важливо, що *I. Suis* відкриває шлях для вторинних бактеріальних та вірусних інфекцій, які згодом діагностуються та вважаються причиною проносів.

Проводиться комплекс лікувальних заходів проти цих захворювань, але успішний результат не спостерігається. До *I. Suis* найбільш сприйнятливі поросята в перші дні життя. Так, у поросят клініка захворювання проявляється у вигляді проносів або пастоподібних калових мас. Спостерігається нерівномірність розвитку поросят – хворі тварини при відніманні мають вагу на 1 кг меншу ніж здорові.

Джерелом ураження кокцидіями являються інвазовані супоросні та підсосні інвазовані свиноматки, а також зовнішнє середовище, яке контаміноване ооцистами. Чим вище інтенсивність інвазії у свиноматки, тим вище вона і у поросят-сосунів даного гнізда.

Найбільш тяжко хворіють поросята-сосуни та поросята при відніманні.

Хвороба може перебігати в гострій, підгострій та хронічній формах. Інкубаційний період триває 6-12 днів.

БАЙКОКС 5%

КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ

Склад

Готова суспензія для орального використання. У 1 мл міститься 50 мг активної речовини - тольтразурилу.

Показання до використання

Для лікування і профілактики ізоспорозу поросят.

Застосування

Орально. Використовувати поросят з 3 по 6 день після народження. Однократно.

Сумісність

Несумісність невідома, в т.ч. і для препаратів заліза.

ЩЕ БІЛЬШЕ НІЖ ПРОСТО ЛІКУВАННЯ ДІАРЕЇ

Кокцидіоз - це захворювання, яке має не тільки негативний вплив на підсосних поросят, але і негативно впливає на їх подальший ріст

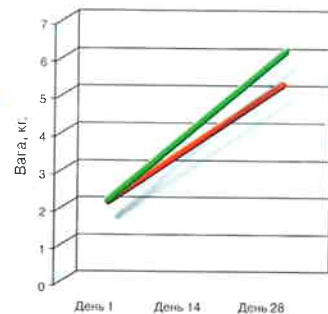
Дж. дел Кастілло, Др. М.К. Гермейн, Др. Ренард, Др. Вілнєвре, Др. Г.-П. Мартинєв IPVS Congress Paper - 1996)

Економічний ефект від використання Байкокс® 5% сусп. заключається не тільки в профілактиці лікуванні кокцидіозу поросят, але і в тому, що:

- Забезпечується максимальна швидкість досягнення забійної ваги;
- Підвищуються показники конверсії корму та продуктивності;
- Досягаються максимально високі середньодобові прирости та рівномірний ріст поросят в гнізді.

Позитивний вплив використання Байкокс® 5% сусп. на збільшення ваги.

Поросята, профілактично оброблені Байкоксом, мають більш високі прирости в порівнянні з необробленими.

ВІРІШЕННЯ ЗАВЧАСНО –

ЕФЕКТИВНІШЕ НІЖ ЛІКУВАТИ

Байкокс® 5% сусп. ідеально підходить як для профілактичних програм, так і для лікування даного захворювання.

Для профілактики ізоспорозу використовується однократна обробка всіх поросят у віці 3-6 днів дозу 1 мл препарату на 2,5 кг живої ваги

орально, що відповідає 20 мг. д.р. тольтразурилу на 1 кг живої ваги.

Для терапії препарат використовується по тій же схемі, але економічний ефект профілактичних програм значно вище.

Використання Байкокс® 5% сусп. в профілак-

тичній програмі дозволяє максимально швидко досягти технологічних кондицій. Більше того, при цьому спостерігаються оптимальні показники конверсії корму та продуктивності.